

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**

dr Edyta Bielak-Jomaa

Warszawa, 06-03-2019

ZSPU.023.109.2018.OJ

Pan

Robert Mamątow

Przewodniczący Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji

Senat Rzeczypospolitej Polskiej

ul. Wiejska 6/8

00-902 Warszawa

ePUAP: /Kancelaria_Senatu/SkrytkaESP

W związku z pismem Pana Przewodniczącego z dnia 26 lutego 2019 r. (znak: BPS.DKS.KPCPP.0330.8.2019) zapraszającym na posiedzenie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 7 marca 2019 r. w trakcie którego ma być rozpatrywana ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (druk senacki nr 1098, druki sejmowe nr 3050 i 3197) powoływanego dalej z zastosowaniem skrótu „ustawa”, uprzejmie informuję, że Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych podjął szereg działań mających na celu zapewnienie prawidłowego stosowania w polskim porządku prawnym przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o

ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.¹⁾), powoływanego dalej z zastosowaniem skrótu „rozporządzenie 2016/679”. Jednym z przejawów tej aktywności było skierowanie podczas rządowego etapu prac legislacyjnych opinii (z października 2017 r. oraz czerwca i września 2018 r.) do projektowanych przepisów ustawy, a także przedstawienie stanowiska w trakcie prac nad ustawą w Sejmie (pismo z 19 grudnia 2018 r.). Niestety duża część uwag organu nadzorczego do ustawy nie została uwzględniona. Wskutek tego ustawa zawiera szereg rozwiązań wadliwych, niezgodnych z utrwalonymi stanowiskami organu właściwego w sprawie ochrony danych osobowych, a w konsekwencji – negatywnie wpływających na poziom ochrony praw osób, których dane dotyczą. Jest to przeciwne intencjom prawodawcy unijnego, którego zamiarem było dzięki rozporządzeniu 2016/679 podwyższenie poziomu ochrony danych osobowych w całej Unii Europejskiej.

Biorąc pod uwagę wszystkie wyżej zaprezentowane okoliczności Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych zwraca się do kierowanej przez Pana Przewodniczącego Komisji Praw Człowieka, Praworzędności i Petycji Senatu Rzeczypospolitej Polskiej o zapoznanie się z poniższymi uwagami i wprowadzenie niezbędnych poprawek do ustawy.

1. Art. 12 ustawy – ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2068)

W związku z wprowadzeniem – art. 20h ust. 1 i 3–5 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, dodawany przez art. 12 pkt 7 ustawy – możliwości udostępnienia przez właściwy podmiot (wskazany w ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych) danych osobowych przetwarzanych w związku z poborem opłaty elektronicznej oraz przeciwdziałaniem niszczeniu dróg przez ich użytkowników, za pomocą środków komunikacji elektronicznej i bez konieczności składania pisemnych wniosków, Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych zauważa, że komentowana regulacja nie zapewnia właściwemu podmiotowi jakiegokolwiek kontroli nad tym procesem. Wyrażając zgodę na udostępnienie za pomocą środków komunikacji elektronicznej danych osobowych właściwy podmiot może opierać się jedynie na stosownym oświadczeniu służb i organów wymienionych w art. 24h ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, dodawanym przez art. 12 pkt 7 ustawy, iż posiadają one urządzenia oraz zabezpieczenia techniczne i organizacyjne wskazane w art. 24h ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, dodawanym przez art. 12 pkt 7 ustawy. Nie ma wszakże prawa ani możliwości kontroli prawdziwości i rzetelności tych oświadczeń. Komentowane przepisy ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (art. 20h ust. 1 i 3–5) jako uniemożliwiające właściwemu podmiotowi realizację wymogu rozliczalności, o którym mowa w art. 5 ust. 2 rozporządzenia 2016/679, nie mogą być zaakceptowane przez Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Niezrozumiałe jest także różnicowanie trybu udostępniania danych w odniesieniu

¹⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2.

do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – art. 20h ust. 5 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, dodawany przez art. 12 pkt 7 ustawy .

2. Art. 18 ustawy – ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 174)

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych proponuje rezygnację ze sformułowania „co najmniej” w – dodawanym przez art. 18 ustawy – art. 11 ust. 11 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, gdyż wprowadzenie do komentowanego przepisu tego sformułowania skutkuje otwarciem katalogu danych osobowych, które mogą być przetwarzane w ramach jawnej listy mediatorów. Nie jest to zgodne z zasadą minimalizacji danych, o której mowa w art. 5 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679, jak również może naruszać prawa osób, które takimi mediatorami chciałyby zostać.

3. Art. 21 ustawy – ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1313, 1592 i 1669)

W przypadku zmienianej ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych kwestionuje projektowany art. 28b ust. 1 w zw. z ust. 2 tejże ustawy. Zgodnie z tym unormowaniem dopuszczalne stałoby się przetwarzanie przez: Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, komendantów wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej, komendantów powiatowych (miejskich) Państwowej Straży Pożarnej, Rektora-Komendanta Szkoły Głównej Służby Pożarniczej, komendantów szkół Państwowej Straży Pożarnej, Dyrektora Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej i Dyrektora Centralnego Muzeum Pożarnictwa wszystkich szczególnych kategorii danych w odniesieniu do kandydatów na strażaków i strażaków Państwowej Straży Pożarnej. W opinii Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych przyznanie tak daleko idącego uprawnienia – wymienionym wyżej – Komendantom i Dyrektorom mogłoby prowadzić do naruszenia praw kandydatów na strażaków i strażaków Państwowej Straży Pożarnej. Dlatego Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych sugeruje wprowadzenie do ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej katalogu szczególnych kategorii danych kandydatów na strażaków i strażaków Państwowej Straży Pożarnej, które będą mogły być przetwarzane (np. z wyłączeniem danych dot. seksualności, pochodzenia rasowego czy przekonań religijnych).

4. Art. 30 ustawy – ustawa z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 2014 i 2244)

Artykuł 37ab ust. 2 ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (dodawany przez art. 30 pkt 1 ustawy) wymaga uzupełnienia o

wskazanie, że w treści wniosku powinna być również wskazana podstawa prawna żądania udostępnienia danych. W art. 37ab ust. 3 i 4 (dodawanym przez art. 30 pkt 1 ustawy) należy doprecyzować, jaki tryb przyjęty jest w tym przepisie dla udostępnienia danych tak, aby z przepisu tego wynikało, czy chodzi o tryb jednorazowy, który nie wymaga wniosku, czy chodzi o stałe, systematyczne udostępnianie danych. Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych zwraca także uwagę, że przewidziane w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym przepisy dotyczące udostępniania danych w trybie teletransmisji – art. 37ab ust. 4 (dodawany przez art. 30 pkt 1 ustawy) – nie stwarzają żadnych gwarancji dla ochrony danych. Tryb ten nie stwarza rzeczywistych gwarancji dla kontroli udostępniania danych przez ich administratora. Administrator udostępniający dane na podstawie proponowanych przepisów posiada jedynie deklarację podmiotu, któremu dane są udostępniane i nie jest w stanie zweryfikować warunków, jakie spełniać ma podmiot pozyskujący dane. Przepisy takie pozbawiają administratora realnej możliwości stałego weryfikowania, czy dane są udostępnione podmiotom stwarzającym odpowiednie gwarancje ich dalszego zgodnego z prawem i bezpiecznego przetwarzania. Ma to znaczenie zwłaszcza w kontekście udostępniania danych Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Niezrozumiałe jest także różnicowanie trybu udostępniania danych w odniesieniu do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (art. 37ab ust. 5 ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, dodawany przez art. 30 pkt 1 ustawy).

5. Art. 31 ustawy – ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 997, 1000, 1629 i 1669)

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych podtrzymuje, konsekwentnie wyrażane w trakcie rządowej etapu procesu legislacyjnego, swoje negatywne stanowisko wobec upoważnienia służb statystyki publicznej do pozyskiwania danych genetycznych (art. 35b ust. 1 pkt 5b ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, dodawany przez art. 31 pkt 9 lit. a tiret czwarte ustawy). Wbrew wyrażanemu w niniejszej sprawie pogładowi Głównego Urzędu Statystycznego problematyka ta nie została uzgodniona w trakcie licznych dyskusji prowadzonych między przedstawicielami Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (poprzednika Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych) a przedstawicielami Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Co za tym idzie – Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych wnosi o usunięcie z ustawy uprawnienia służb statystyki publicznej do przetwarzania tak wysoce drażliwej kategorii danych, jakimi są dane genetyczne. Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych nie akceptuje też tak drastycznie długiego – 100 lat – terminu przechowywania danych w Operacie do badań statystycznych (art. 39a ust. 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, dodawany przez art. 31 pkt 16 ustawy). Choć ze względu na charakter przetwarzania danych osobowych w Operacie do badań statystycznych mogą się one w nim znajdować przez – określony – dłuższy czas, to nie może być on tak nadzwyczajnie długi, jak przewidziano to w

art. 39a ust. 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, dodawanym przez art. 31 pkt 16 ustawy. Dlatego Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych wnosi o zasadnicze skrócenie terminu przechowywania danych w Operacie do badań statystycznych.

W ocenie Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych w art. 35d ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, w brzmieniu nadanym przez art. 31 pkt 11 ustawy, zbyt ogólnikowo potraktowana została – istotna z punktu widzenia ochrony danych osobowych – kwestia odwrócenia pseudonimizacji. Zagadnienie temu został poświęcony tylko jeden przepis – art. 35d ust. 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej – i to zawierający klauzulę generalną: „wyłącznie w zakresie niezbędnym do uzyskania celu statystycznego”. Brak jest zatem w projekcie przesłanek dopuszczalności odwrócenia pseudonimizacji (choćby ustalanych w drodze zarządzenia Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, o którym mowa w art. 35d ust. 4 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej).

7. Art. 33 ustawy – ustawa z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2018 r. poz. 2033 oraz z 2019 r. poz. 125)

W opinii organu właściwego w sprawie ochrony danych osobowych w świetle – statuowanej przez art. 5 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679 – zasady minimalizacji danych celowym byłoby doprecyzowanie, użytego w (projektowanym – art. 33 pkt 2 ustawy) art. 21a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, pojęcia: „dane kontaktowe” poprzez wskazanie jakie konkretnie dane wchodzi w zakres tego pojęcia. Dopiero bowiem po takim doprecyzowaniu możliwym stanie się jednoznaczne rozstrzygnięcie, czy zakres przetwarzanych danych osobowych nie jest nadmierny w stosunku do celu, w którym są one przetwarzane.

8. Art. 43 ustawy – ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511, 1000, 1076, 1925 i 2192)

Podobną uwagę do zgłoszonej już w pkt 7. podnieść należy w odniesieniu do art. 6ca ust. 1a pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, dodawanego przez art. 43 pkt 4 lit. b ustawy , gdyż w przepisie tym również użyto pojęcia: „dane kontaktowe” (osoby ubiegającej się o wydanie legitymacji lub jej duplikatu). W tym wypadku wszakże doprecyzowanie pojęcia: „dane kontaktowe” mogłoby nastąpić przez określenie (przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego) wzoru wniosku o wydanie legitymacji lub jej duplikatu. Dlatego Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych sugeruje, by – zamieszczona w art. 6ca ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, dodawanym przez art. 43 pkt 4 lit. c ustawy – delegacja dla ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego stała się obligatoryjna, a nie – jak ma to miejsce w aktualnej wersji ustawy – fakultatywna.

9 . Art. 44 ustawy – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r. poz. 800, z późn. zm. ²⁾)

Przewidziane w art. 119zn ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa założenie przewidujące zautomatyzowane przetwarzanie, w tym profilowanie, które – zgodnie z dodawanym § 5 tego artykułu – będzie mogło opierać się także na danych osobowych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne oraz danych biometrycznych, pozostaje niezgodne z art. 22 ust. 4 rozporządzenia 2016/679, który to przepis prawa unijnego wyłącza możliwość podejmowania zautomatyzowanych decyzji, w tym profilowania, w oparciu o szczególne kategorie danych osobowych. Nie znajduje w tej sytuacji – przetwarzania szczególnych kategorii danych – uzasadnienia dopuszczenie takiego przetwarzania na podstawie art. 9 ust. 2 lit. a lub g rozporządzenia 2016/679. Przyjęcie takiego rozwiązania naraża Ustawodawcę na odpowiedzialność za przyjęcie przepisów prawa niezgodnych z elementarnymi zasadami rozporządzenia 2016/679, jak również godzi w podstawowe prawa i wolności osób, których szczególne kategorie danych osobowych miałyby być w taki sposób przetwarzane.

10. Art. 60 ustawy – ustawa z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2019 r. poz 58, 60 i 125)

Artykuł 55a ust. 11 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (w brzmieniu nadanym przez art. 60 pkt 1 ustawy) wprowadzający uprawnienie dla Inspekcji Transportu Drogowego do wydawania rozstrzygnięć w indywidualnych przypadkach w oparciu o zautomatyzowane przetwarzanie danych, w tym profilowanie w związku z realizacją zadań, o których mowa w art. 129a ust. 1 pkt 3 lit. b i art. 129g ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1990 i 2244), jest niewystarczający. Artykuł 22 ust. 2 lit. b rozporządzenia 2016/679 wskazuje wyraźnie, że organy publiczne mogą dokonywać zautomatyzowanego przetwarzania, w tym profilowania wyłącznie w oparciu o przepisy szczegółowo regulujące zasady zautomatyzowanego przetwarzania, w tym profilowania oraz przewidujące właściwe środki ochrony praw, wolności i prawnie uzasadnionych interesów osoby, której dane dotyczą. Tymczasem – komentowany – art. 55a ust. 11 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (w brzmieniu nadanym przez art. 60 pkt 1 ustawy) ogranicza się do stwierdzenia, że Inspekcja Transportu Drogowego jest uprawniona do wydawania rozstrzygnięć w indywidualnych przypadkach w oparciu o zautomatyzowane przetwarzanie danych, w tym profilowanie w związku z realizacją zadań wskazanych w ustawie.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 1000, 1039, 1075, 1499, 1540, 1544, 1629, 1693, 2126, 2193 i 2244.

Przyjęcie takiego rozwiązania naraża Ustawodawcę na odpowiedzialność za uchwalenie przepisów prawa niezgodnych z elementarnymi zasadami rozporządzenia 2016/679, jak również godzi w podstawowe prawa i wolności osób, których dane osobowe miałyby być w taki sposób przetwarzane.

Powyższe zastrzeżenia Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych mają tym bardziej istotne znaczenie w sytuacji, gdy Inspekcja Transportu Drogowego ma udostępniać przetwarzane dane innym podmiotom – art. 55b ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (w brzmieniu nadanym przez art. 60 pkt 2 ustawy). Dodać w tym miejscu należy, iż udostępnianie przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego oraz wojewódzkich inspektorów transportu drogowego przetwarzanych danych osobowych, za pomocą środków komunikacji elektronicznej i bez konieczności składania pisemnych wniosków – co przewiduje art. 55b ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (w brzmieniu nadanym przez art. 60 pkt 2 ustawy) – nie zapewnia tym podmiotom jakiegokolwiek kontroli nad tym procesem. Wyrażając zgodę na udostępnienie za pomocą środków komunikacji elektronicznej przetwarzanych danych osobowych Główny Inspektor Transportu Drogowego oraz wojewódzcy inspektorzy transportu drogowego mogą opierać się jedynie na stosownym oświadczeniu służb i organów wymienionych w art. 55b ust. 1 pkt 1–3 i 5–13 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (w brzmieniu nadanym przez art. 60 pkt 2 ustawy). Nie mają wszakże prawa ani możliwości kontroli prawdziwości i rzetelności tych oświadczeń.

Niezrozumiałe jest także różnicowanie trybu udostępniania danych w odniesieniu do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – art. 55b ust. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (w brzmieniu nadanym przez art. 60 pkt 2 ustawy).

11. Art. 66 ustawy – ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 473 i 2448 oraz z 2019 r. poz. 125)

Artykuł 98d ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, dodawany przez art. 66 pkt 1 ustawy, wprowadzający uprawnienie dla Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnym, zwanego dalej „UFG”, do podejmowania decyzji w indywidualnych przypadkach w oparciu o zautomatyzowane przetwarzanie danych, w tym profilowanie, jest niewystarczający. Artykuł 22 ust. 2 lit. b rozporządzenia 2016/679 wskazuje wyraźnie, że zautomatyzowane podejmowanie decyzji w indywidualnych przypadkach, w tym profilowanie, jest dopuszczalne wyłącznie w oparciu o przepisy szczegółowo regulujące zasady zautomatyzowanego podejmowania decyzji w indywidualnych przypadkach, w tym profilowania, przewidujące przy tym właściwe środki ochrony praw, wolności i prawnie uzasadnionych interesów osoby, której dane dotyczą. Tymczasem – komentowany – art. 98d ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu

Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, dodawany przez art. 66 pkt 1 ustawy, ogranicza się jedynie do stwierdzenia, że UFG może podejmować decyzje w indywidualnych przypadkach w oparciu o zautomatyzowane przetwarzanie danych, w tym profilowanie, w celu realizacji zadań, o których mowa art. 84 ust. 2 pkt 2 lit. a i ust. 3 pkt 2 lit. b, art. 98, art. 98b, art. 98c, art. 102 i art. 102a ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Przyjęcie takiego rozwiązania w – krytykowanej – ustawie naraża Projektodawcę na odpowiedzialność za uchwalenie przepisów prawa niezgodnych z elementarnymi zasadami rozporządzenia 2016/679, jak również godzi w podstawowe prawa i wolności osób, których dane osobowe miałyby być w taki sposób przetwarzane.

Powyższe zastrzeżenia Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych w całości odnoszą się też do art. 136c ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, dodawanego przez 66 pkt 5 ustawy.

12. Art. 87 ustawy – ustawa z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1919) W związku z wprowadzeniem – art. 54b pkt 1 i art. 54c ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych, dodawane przez art. 87 pkt 10 ustawy – możliwości udostępniania przez ministra właściwego do spraw informatyzacji danych zgromadzonych w centralnej ewidencji wydanych i unieważnionych dokumentów paszportowych za pomocą urządzeń teletransmisji danych, w trybie pełnej teletransmisji danych, po złożeniu jednorazowego, uproszczonego wniosku, organ właściwy w sprawie ochrony danych osobowych zauważa, że komentowana regulacja nie zapewnia ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji jakiegokolwiek kontroli nad tym procesem. Wydając decyzję administracyjną o zgodzie na udostępnienie danych z centralnej ewidencji wydanych i unieważnionych dokumentów paszportowych, w trybie pełnej teletransmisji danych, minister właściwy do spraw informatyzacji może opierać się jedynie na stosownym oświadczeniu służb i organów wymienionych w art. 54a ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych, dodawanym przez art. 87 pkt 10 ustawy, iż posiadają one urządzenia oraz zabezpieczenia techniczne i organizacyjne wskazane w art. 54c ust. 1 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych, dodawanym przez art. 87 pkt 10 ustawy. Nie ma wszakże prawa do kontroli prawdziwości i rzetelności tych oświadczeń. Komentowane przepisy ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych (art. 54b pkt 1 i art. 54c) jako uniemożliwiające ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji realizację wymogu rozliczalności, o którym mowa w art. 5 ust. 2 rozporządzenia 2016/679, nie mogą być zaakceptowane przez Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

13. Art. 88 ustawy – ustawa z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 298 i 326)

W – dodawanym – art. 4a ust. 1–3 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym Ustawodawca przyznaje Komisji Nadzoru Finansowego, zwanej dalej „KNF”, prawo do przetwarzania danych osobowych, o których mowa w art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, przez okres 25 lat w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 2 tejże ustawy. W myśl zaś art. 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym: „Celem nadzoru nad rynkiem finansowym jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania tego rynku, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, zaufania do rynku finansowego, a także zapewnienie ochrony interesów uczestników tego rynku również poprzez rzetelną informację dotyczącą funkcjonowania rynku, przez realizację celów określonych w szczególności w ustawie – Prawo bankowe, ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym, ustawie z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego, ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych.”.

W uzasadnieniu do projektu Projektodawca wskazuje, że art. 4a ust. 1–3 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym ma umożliwić KNF przetwarzanie danych wrażliwych, w tym danych o stanie zdrowia, które są przekazywane przez osoby interweniujące w zakresie działalności zakładów ubezpieczeń lub zakłady ubezpieczeń w odpowiedzi na określone działania organu nadzoru.

Zatem intencją Projektodawcy nie wydaje się nadanie KNF uprawnienia do przetwarzania szczególnych kategorii danych osobowych w celu tak szeroko ujętym, jak to przewidziano w (dodawanym) art. 4a ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym w zw. z art. 2 tejże ustawy, a jedynie w ściśle określonym celu, którym jest przetwarzanie danych pozyskanych przez KNF w zakresie działalności zakładów ubezpieczeń. Zasadnym wydaje się zatem doprecyzowanie (dodawanego) art. 4a ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, albowiem – w opinii organu właściwego w sprawie ochrony danych osobowych – obecne brzmienie tego przepisu może prowadzić do przetwarzania przez KNF szczególnych kategorii danych osobowych w zakresie szerszym niż jest to konieczne. Budzi również wątpliwości organu właściwego w sprawie ochrony danych osobowych tak długi okres przetwarzania przez KNF szczególnych kategorii danych osobowych (25 lat) – (dodawany) art. 4a ust. 3 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.

14. Art. 97 ustawy– ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1559)

Nowe brzmienie art. 15 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (odmiennie aniżeli przepis obecnie obowiązujący) przyznaje Szefowi Służby Cywilnej uprawnienie do przetwarzania wszelkich danych osobowych członków korpusu służby cywilnej, w tym także danych, o których mowa w art. 9 ust. 1 i art. 10 rozporządzenia 2016/679. W opinii Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych przyznanie tak daleko idącego uprawnienia do przetwarzania danych osobowych Szefowi Służby Cywilnej mogłoby prowadzić do naruszenia praw członków korpusu służby cywilnej. Dlatego Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych sugeruje wprowadzenie do ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej katalogu danych członków korpusu służby cywilnej, które będą mogły być przetwarzane przez Szefa Służby Cywilnej (zwłaszcza odnośnie danych z art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679).

15. Art. 102 ustawy – ustawa z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. z 2018 r. poz. 1271, 1669 i 2538)

Budzi zastrzeżenia Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych szeroki zakres danych osobowych, które mają być przetwarzane w Krajowym systemie bilansowania i prognozowania emisji (art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, w brzmieniu nadanym przez art. 102 pkt 1 ustawy), obejmujący równocześnie NIP i PESEL oraz adres e-mail, numer telefonu stacjonarnego i komórkowego (obligatoryjnie podawane). W opinii organu właściwego w sprawie ochrony danych osobowych podanie numeru telefonu i adresu poczty elektronicznej powinno być fakultatywne, a nie obligatoryjne. Administrator danych przetwarzający dane powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane te były adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane (zasada minimalizacji danych – art. 5 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679).

16. Art. 116 i art. 117 ustawy – ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1482) oraz ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. poz. 1241, z 2013 r. poz. 7 oraz z 2018 r. poz. 1115)

W projekcie – w przypadku obu (powołanych wyżej) ustaw – wprowadzono obowiązek sporządzenia wykazu odpowiednio ratowników wodnych (art. 12 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, w brzmieniu nadanym przez art. 116 pkt 1 ustawy) i ratowników górskich (art. 5 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich, w brzmieniu nadanym przez art. 117 pkt 1 ustawy) wraz z dokumentami potwierdzającymi spełnianie przez nich warunków określonych odpowiednio w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o

bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych i art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich. Biorąc pod uwagę, że obecnie obowiązujące przepisy – ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych i ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich – przewidują jedynie pozyskiwanie informacji o liczbie ratowników wodnych i górskich oraz posiadanych przez nich kwalifikacjach przydatnych w danym rodzaju ratownictwa, nie jest jasny cel, dla którego w projekcie zdecydowano się na pozyskiwanie zindywidualizowanych danych ratowników wodnych i górskich. Uzasadnienie do projektu również nie wyjaśnia tej zmiany

17. Art. 123 ustawy – ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2018 r. poz. 992, z późn. zm³⁾)

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych kwestionuje – wprowadzone przez art. 123 pkt 2 ustawy – rozwiązanie w art. 80 ust. 1b pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, zgodnie z którym w bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami, dalej: BDO, w przypadku dokumentów innych niż dokumenty ewidencji odpadów – dane osobowe będą przechowywane przez 100 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym zostały sporządzone te dokumenty. Organ nadzorczy zwraca uwagę, że zarówno z przepisów projektu, jak i z uzasadnienia do projektu, nie wynika, dlaczego dane osobowe mają być przechowywane aż 100 lat, podczas gdy, zgodnie z art. 80 ust. 1b pkt 1 ustawy o odpadach (w brzmieniu nadanym przez art. 123 pkt 1 ustawy), w przypadku dokumentów ewidencji odpadów przechowywanie danych osobowych trwa jedynie 5 lat. W projekcie nie wskazano istotnych powodów, które przemawiałyby za tak drastycznie długim okresem przechowywania w BDO danych osobowych w dokumentach innych niż dokumenty ewidencji odpadów. W obecnym kształcie projektowany art. 80 ust. 1b pkt 2 ustawy o odpadach narusza zasadę ograniczenia przechowywania wyrażoną w art. 5 ust. 1 lit. e RODO, zgodnie z którą dane osobowe muszą być przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane.

18. Art. 161 ustawy – ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. poz. 1000 i 1669)

Budzi wątpliwości organu właściwego w sprawie ochrony danych osobowych – wprowadzona na ostatnim etapie rządowego procesu legislacyjnego – propozycja dodania do ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych art. 6a w brzmieniu zaprezentowanym w art. 161 pkt 2 ustawy. W żadnym razie nie negując bowiem konstytucyjnych i ustawowych kompetencji Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zauważyć należy, iż – zgodnie z art. 288 zdanie trzecie Traktatu o

3) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 1000, 1479, 1544, 1564 i 1592 oraz z 2019 r. poz. 60.

funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. poz. 864, z 2007 r. poz. 843, z 2011 r. poz. 1555 oraz z 2013 r. poz. 739 i 782) – przepisy rozporządzenia 2016/679 są stosowane w polskim porządku prawnym bezpośrednio (w tej kwestii także – art. 99 ust. 2 zdanie drugie rozporządzenia 2016/679). Tym samym – niezależnie od deklaracji zawartej w art. 6a ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych, dodawanym przez art. 161 pkt 2 ustawy, do działalności Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej nieobjętej wyłączeniami wskazanymi w art. 2 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 przepisy tegoż rozporządzenia unijnego stosować się będą wprost (nie zaś odpowiednio, jak stanowi art. 6a ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych). Wydaje się zatem, że komentowany przepis ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych jest nie tylko zbędny, lecz wręcz wprowadzający w błąd co do rzeczywistego zakresu stosowania przepisów rozporządzenia 2016/679 do działalności Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Podobnie kontrowersyjną jest możliwość wyznaczania osoby zastępującej inspektora w czasie jego nieobecności – art. 11a ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych, dodawany przez art. 161 pkt 3 projektu. Instytucja prawna osoby zastępującej inspektora w czasie jego nieobecności nie została wszak przewidziana w przepisach rozporządzenia 2016/679.

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych zwraca także uwagę, iż art. 29 rozporządzenia 2016/679 stanowi, że: „Podmiot przetwarzający oraz każda osoba działająca z upoważnienia administratora lub podmiotu przetwarzającego i mająca dostęp do danych osobowych przetwarzają je wyłącznie na polecenie administratora...”. Tak więc rozporządzenie 2016/679 odstępuje od sformalizowanej konstrukcji pisemnych upoważnień wydawanych przez administratorów jako warunku dopuszczenia danej osoby do przetwarzania danych osobowych. Co za tym idzie – konstrukcja prawna przewidziana w ponad pięćdziesięciu nowelizowanych ustawach (pisemne upoważnienia) nie znajduje oparcia w przepisach rozporządzenia 2016/679, i nie może być traktowana jako automatyczne podniesienie poziomu ochrony danych osobowych, których przetwarzanie przewidziane jest w tych nowelizowanych ustawach.

Niezależnie od powyższego Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych podtrzymuje uwagi zgłaszane już na etapie prac parlamentarnych dotyczących ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych Osobowych w zakresie następującym:

- co do konieczności wyposażenia organu właściwego w sprawie ochrony danych osobowych w uprawnienie do występowania z wnioskiem do Sądu Najwyższego o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego, jeżeli w orzecznictwie sądów powszechnych ujawnią się rozbieżności w wykładni przepisów prawa dotyczących ochrony danych osobowych oraz uprawnienie do złożenia wniosku do Naczelnego Sądu Administracyjnego o podjęcie uchwały mającej na celu wyjaśnienie

przepisów prawnych, których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych;

- co do konieczności wprowadzenia do ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych przepisów dotyczących rozstrzygania sporów kompetencyjnych między niezależnym organem nadzorczym a innymi organami administracji publicznej.

Z wyrazami szacunku,

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych
dr Edyta Bielak-Jomaa

/ - podpisano elektronicznie/